

Som judinna har jag ett stort ansvar

- Man skulle kunna fråga mig varför jag inte tar mitt pass och flyttar. Men jag tror inte att ett samhälle förändras om alla flyttar. Det är min plikt att tala ut och bidra med det jag kan under min livstid, för att kunna göra förändringar i mitt land.

I boken "Ett annat Israel Min resa över den judisk-arabiska gränsen" (Ordfront 2006), beskriver Susan Nathan sin egen resa. Hur hon lämnade livet i London som aidskurator 1999 och gjorde "Aliya", vilket innebär att utnyttja sin rätt som judinna och flytta till Israel. Hon kom till Israel i den tron hon vuxit upp

med; att judarna fyllt ett obefolkat land och fått öknerna att blomma. Men långsamt inser hon att hennes privilegier som judinna i Israel är på bekostnad av ett folk som fördrivits ett halvt sekel tidigare.

- Jag insåg att jag blivit uppfostrad med en lögn, säger hon. Men som alla judar i diaspora är jag uppväxt med den sionistiska drömmen och det judiska lidandet. Mina farföräldrar var flyktingar från Östeuropa och flyttade till Sydafrika och vidare till England. Vi såg oss själva som offer och litteratur om förintelsen fyllde mina tonår. Det är en berättelse om ett liv, väldigt likt de flesta palestiniernas historia. Men de flesta judar vill inte erkänna det.

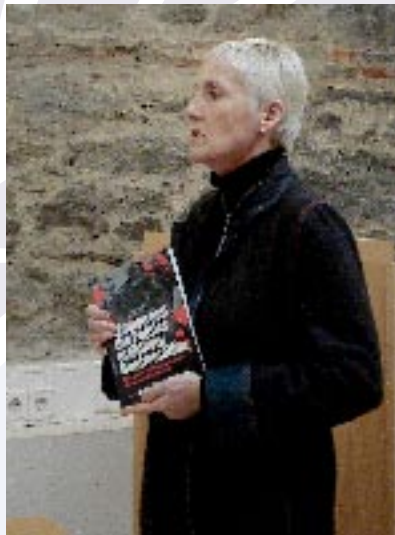
Susan beskriver situationen hon levde i som barn. Att vara den enda judinnan på skolan och att inte kunna praktisera sin egen religion.

- Ett judiskt hemland var därför helt underbart för mig, att gå från att vara en minoritet till en majoritet. Att göra Aliya var både lättnad och gav mig en känsla av makt.

Idag åker Susan Nathan runt i världen och talar om det fruktansvärda förtryck och diskriminering

palestinierna utsätts för, även i Israel. Och berättar samtidigt att det finns en stor press på människor som öppet kritiserar Israel.

- Du vet alltid att du är kollad och att dina samtal avlyssnas, säger hon. Men det är inte ovanligt i samhällen som är uppbyggda på terrorhandlingar som Israel är. Ben Gurion gör det mycket tydligt i hans tidiga tal, att en judisk stat skapas genom etnisk rensning av Palestina. Det är inte någon lögn eller en fabricering av historien. Det är information som alla kan hitta och läsa själva. Men sanningen är att få vill inse det.

Hon menar att man inte kan säga att en persons lidande är större än någon annans. Oavsett om det rör sig om det fruktansvärda som hände under förintelsen, palestiniernas Nakba, kriget i Rwanda, i Kosovo eller någon annanstans.

- Vårt lidande är alltid så mycket värre än andra människors lidande. Men det finns ingen orsak att jämföra det fruktansvärda som hände under förintelsen med andra människors. En katastrof är en katastrof. Men vad livet i Israel har lärt mig, är att majoriteten av judar är oförmögna att relatera till sig själva i en större global kontext.

Hon berättar hur en av hennes dötters tidigare pojkvänner dog i en självmordsattack.

- Men istället för att peka på vad palestinierna gör, behöver man fråga sig själv vad man bidrar med för att detta ska ske.

På ett sätt tycker Susan att priset hon betalar är högt, men säger i nästa andetag att trots allt är belöningarna större.

- Inte många erbjuds bli gästprofessor på en av världens bästa universitet i USA, som jag blivit.

Och orsaken är att jag vågar tala ut om det som pågår i Israel. Samma sak gäller förläggare; jag har inte behövt söka dem, de har istället kontaktat mig.

Susan tar upp begreppet fundamentalism. Något som det idag talas mycket om när det gäller islam. Men man talar mindre om när det gäller övriga religioner.

- Judisk fundamentalism är inte modern eller socialt accepterat att skriva om även om det finns en extrem fundamentalism inom judendomen. Politiker som säger vad jag säger står utan jobb nästa dag. Jag tror att det är orsaken till att det jag säger blir mer och mer uppmärksammat. För att jag inte är rädd att säga sanningen.

Hon menar att judar aldrig varit så osäkra och skapat så mycket anti-judiska känslor som de har sedan staten Israel skapades och man inledde ockupationen av ett annat folk.

- Under tusentals år har inte judar haft en stat. Men om du tittar på den judiska historien har judar levt framgångsrika liv och bidragit framgångsrikt till de länder de levt i, i varje del av samhället. Det är sant att judar alltid levt i Palestina, men som en minoritet, och de levde jämbördigt med araberna. Jag har mycket empati för mitt eget folk. Men tror att majoriteten av judar inte har förstått den sanna realitet de lever med i Israel. Inser de vad som pågår, måste de även ifrågasätta hur staten bildades och vår egen roll i det. Jag behövde förändra hela mitt liv när jag började inse det.

I Tamra bor 30 000 människor på ett område på ett tusen hektar. Deras judiska grannar i en närbelägen bosättning är 600 personer på tre gånger landområdet och utökar hela tiden, liksom de flesta andra bosättningar. Medan de palestinska byarna snarast liknar ghetton.

- Det är fel när israeler på vänsterkanten talar om samexistens. Det är det mest överanvända ordet på hebreiska. För innan palestinierna kan samexistera, behöver de existera. Få sina

rättigheter, yttrandefrihet och jämlikhet. Här har du två etniska grupper, med totalt olika typ av minnen. Om du frågar mina förfäder om Östeuropa och de ghetton de levde i, med sönderslagna rutor och sämre rättigheter på grund av att de var judar, är det inte i nostalgi. Men palestinier tittar tillbaka på sina ursprungliga hem med nostalgi. Och de har rätt, för de levde ett fredligt liv, sammanlänkat till deras land. Nu lever de i ett land där även landskapet förändrats för att passa den etnokratiska regimen. Även landskapet i Israel är en lögn och fabricering.

Susan är hoppfull på längre sikt men säger att hon är väldigt pessimistisk över läget som råder nu och under hennes egen livstid.

Men jag blir alltid glad när unga israeler kontaktar mig och vill besöka mig i Tamra. Jag säger aldrig nej, för att detta är det största bidraget jag kan ge.

Hon tycker att världssamfundet borde ta ett mycket mer balanserat perspektiv i Mellanösternkonflikten. Hur den Europeiska unionen bakom stängda dörrar står på Palestinas sida, men inte har modet att tala högt om det offentligt.

- Det handlar om moraliskt och politiskt mod, vilket de tyvärr saknar. Men jag förväntar mig mer av EU här, även om det kommer att betyda slutet för någonas glittrande politiska karriär.

Hon kommer in på essensen av judendomen och Toran. Hur den handlar om respekt för sina medmänniskor, jämlikhet och att behandla människor på det sätt som du själv vill bli behandlad.

Många ultra-ortodoxa rabbiner som mött mig och även många i USA säger att jag representerar det mest ultraortodoxa konceptet av judendomen. Vad jag gör är ren judendom. Just för vårt lidande genom historien har vi mer ansvar än någon annan etnisk grupp att arbeta för mänskliga rättigheter.

Anne Casparsson

Women as Peace Makers

"Women as Peace Makers" var rubriken på det seminarium på svenska generalkonsulatet i Istanbul där kvinnor från Israel och Palestina möttes i mitten av mars för att genom resolution 1325 diskutera hur man kan skapa dialog och samarbete i regionen. Seminariet leddes av Maj-Britt Theorin och flera större organisationer var representerade från båda sidor. Medverkade gjorde även den kända israeliska författaren Susan Nathan som gett ut boken "Ett annat Israel resan över den judisk-arabiska gränsen" (Ordfront 2006).

- Jag tror att det kommer bli en fortsättning på det vi nu startat upp i Istanbul. Vi möttes och förhoppningen är att nu att vi kan bygga vidare på detta nätverk. Deltagarna uttryckte tydligt att operation 1325 var en idé som de vill tillämpa i Mellanöstern. Med samma mål som operation 1325 har i Sverige, men med andra metoder, säger Maj-Britt Theorin.

För många av kvinnorna från Palestina och Israel var det första gången de kunde mötas sedan andra intifadans utbrott. Det var starka möten, känslomässiga och för många var mötet en ögonöppnare för vad den andra sidan har att säga. Flera av palestinierna uttryckte att det krävdes mod att komma under den här kritiska perioden i regionen.

- Susan Nathan säger saker jag inte trodde israeler kunde säga. Hon vågar ta i de stora och svåra frågorna få israeler förmår. Vi har länge frågat oss var freds rörelsen i Israel tagit vägen, men att komma hit ger oss lite hopp tillbaka, säger Nariman Al-Far från Hebron som är aktiv i WILPF Palestina.

Maysoon Al Quasmi, Alia Awad och Nariman Al-far var tre representanter från WILPF i Palestina. Alla tre berättar med eftertryck om den rådande situationen i Palestina. Om rädslan, utgångsförbuden, fattigdomen, arresteringar av barn och vägspärrarna de dagligen måste ta sig igenom. De menar att resolution 1325 passar väldigt bra in på det arbete som WILPF gör.

- Kvinnor och barns situation är våra huvudsakliga målgrupper och vi arbetar aktivt för att stärka kvinnorna i det civila samhället. Vi håller även kurser i kapacitetsbyggande och olika utbildningar för kvinnor.

Resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet antogs enhälligt av FN:s säkerhetsråd i oktober 2000. Rådet fastslog därmed att ett stärkande av kvinnors deltagande i konfliktförebyggande och konflikthantering är centralt för främjandet av internationell fred, säkerhet, utveckling och de mänskliga rättigheterna.

- Både Israel och Palestina är patriarkala samhällen, säger Maj-Britt Theorin. Man måste ställa krav där och redovisa kompetenta människor. Det är viktigt att det inte blir en och annan kvinna som gisslan, det är den kritiska massan som behöver skapas. Det kräver att det finns tillräckligt många kvinnor på alla nivåer, även från det civila samhället. Sedan kan man visa det för männen och säga: "Kom inte och säg att det inte finns kompetenta kvinnor."

Resolutionens har givit i uppdrag åt FN-systemet och medlemsländerna att vidta konkreta åtgärder för att öka kvinnors deltagande i konfliktförebyggande och fredsfrämjande insatser, särskilt kvinnors deltagande i postkonfliktsituationer och övergångsprocesser

från konflikt till fred, stärka skyddet för kvinnors och flickors mänskliga rättigheter och behov i krig och konflikt samt integrera

ett jämställdhetsperspektiv i freds och säkerhetsfrämjande och humanitära insatser.

- Resolution 1325 kan göra skillnad tror jag, anser Susan Nathan. Kvinnor har ett unikt bidrag att ge till konfliktsamhällen. Jag tror att kvinnor automatiskt känner att resolutionen visar likheterna och inte olikheterna och nå en lösning som båda sidor vinner på. Men för att ge ett riktigt bidrag, behöver du ha en tydlig vision och en stark tro på vad du kan bidra med och att du kan göra skillnad. Om du vill tillfredsställa alla kan du inte göra ett bra jobb, som många kvinnor har en tendens till. Operation 1325 behöver ta kvinnor från olika länder som redan talar ut och stärka dem.

En annan av seminariedeltagarna var Susie Becher från partiet Meretz Yachad (s). Hon är judinna och har bott i Israel sedan mitten av 70-talet.

- Jag tror på personliga möten som man får på ett sådant här seminarium, den personliga kontakten är väldigt viktig. Men det väcker också känslor, säger hon.

Susan är frustrerad och tycker inte att det är lätt att vara optimistisk när det kommer till fred i Mellanöstern.

Lösningen är så enkel och tydlig; upphör med ockupationen. För den måste upphöra på ett eller annat sätt. Men människor är rädda och det är vad som driver den.

Aliyah Strauss är med i WILPF i Israel. Hon är engagerad i ett flertal fredsorganisationer, bland annat i organisationen Machsom Watch, där israeliska kvinnor organiserat sig för att rapportera om brott mot mänskliga rättigheter, kränkningar och våld i vägspärrar.

Många av soldaterna är själva bosättare och behandlar palestinierna mycket dåligt, säger hon. Vi står där en gång i veckan och tittar och soldaterna vet det. De flesta palestinier är väldigt glada för att vi kommer, många är underbara människor och flera har vi lärt känna. Jag ser detta som ett väldigt tydligt sätt, på vilket man kan använda resolution 1325 i praktiken.

Det var flera nya idéer som kom upp kring hur man mer aktivt kan implementera resolutionen bland de organisationerna som medverkade. Man talade bland annat om hur man kan öka medvetenheten i samhället kring resolutionen och få större spridning genom exempelvis media. Även frågor kring större samarbete internationellt och nationellt och ett större stöd till organisationerna som är verksamma i regionen. Men man var också noga med att poängtera att detta inte bara är en kvinnofråga utan en samhällsfråga och vill även få in männen i arbetet.

Kvinnors erfarenheter är annorlunda än mäns, där man som kvinna har tusentals års erfarenhet av att förhandla, då man inte haft den fysiska styrkan att slåss. Det är en viktig erfarenhet att ta med i fredsprocessen, menar Maj-Britt Theorin.

Hon anser att EU har stora politiska uppgifter gällande Mellanösternkonflikten och för att driva frågan kring 67-års gränser och att ockupationen hävs.

Själv var jag EU-motståndare, men när vi nu är med behöver vi ställa krav och inte rätta oss efter vad de stora staterna säger.

Anne Casparsson

Ingen fred utan rättvisa

Att komma hit kräver mycket mod av oss, då det inte finns några tecken på freds vilja från den andra sidan, säger Nariman Al-far. Sedan andra intifadan har den israeliska freds rörelsen varit helt passiv och vår situation förvärras hela tiden.

Hon är palestinska och bosatt i Östra Jerusalem. Orden väller ur henne om de hemskheter palestinerna dagligen möter. Om rädslan, förödmjukelser, husförstörelser, utgångsförbud, fattigdomen, arresteringar av barn och vägspärrarna de aldrig vet om de kommer igenom.

I mitten av mars möttes kvinnor från fredsorganisationer i Israel och Palestina för att diskutera hur man kan skapa dialog och samarbete i regionen genom resolution 1325. "Women as Peace Makers" var rubriken på seminariet som hölls på svenska generalkonsulatet i Istanbul lett av Maj-Britt Theorin.

Maysoon Al Quasmi, Alia Awad och Nariman Al-far var tre representanter från WILPF i Palestina. De berättar med eftertryck om den rådande situationen och menar att resolution 1325 passar väldigt bra in på det arbete som WILPF gör på de palestinska områdena.

Kvinnor och barns situation är våra huvudsakliga målgrupper och vi arbetar aktivt

för att stärka kvinnorna i det civila samhället. Vi håller även kurser i kapacitetsbyggande och olika utbildningar för kvinnor, säger Maysoon Al Quasmi från Hebron.

De brinner för att få in kvinnorna i samhället och beslutsfattande poster, där de ser resolution 1325 som ett viktigt verktyg. Men de är alla eniga om att det är svårt att tala om fred i den realitet som de lever i.

- Man kan inte skapa fred utan rättvisa och det finns ingen som helst rättvisa för palestinerna idag. Genom att arbeta med kvinnors rättigheter möter vi lidandet dagligen. Vad säger man till en kvinna som just fött barn och hör bomberna falla?

De skulle gärna se ett större samarbete med kvinnoorganisationer världen över, både när det gäller att arbeta mot ockupationen och i deras arbete med det civila samhället.

Vi behöver världens stöd, säger Alia Awad från Ramallah med eftertryck. Jag vet att många internationella organisationer stöttar oss, vilket vi är väldigt tacksamma för. Man skulle kunna göra det samarbetet ännu starkare.

Viktigt stärka kvinnornas roll

Tahany Aboudagga är generalsekreterare för organisationen "Rural Development Association" i Gaza. Hon arbetar med att stärka kvinnornas situation i Gaza och för att nå en rättvis fred

mellan Israel och Palestina. Hon har ett antal förtroendeuppdrag i styrelser och som rådgivare nationellt och internationellt. Att stärka kvinnornas roll i Palestina tror hon är avgörande.

- Vi arbetar med att få in kvinnor i beslutsfattande positioner, där det behöver bli en tydlig förbättring gällande kvinnors inflytande. Vi har träffat Abu Mazen kring detta som varit positiv och kommer även att träffa den sittande regeringen, för att diskutera hur kvinnorna kan komma in mer. Få kvinnor i Palestina har höga politiska positioner, vilket vi vill ändra på genom att bland annat organisera ledarskaputbildningar för kvinnor.

Tahanay berättar om ett Gaza i stor nöd, där fattigdomen är rekordhög, det mesta är sönderslaget och där området mest kan liknas vid ett fängelse. Där man saknar mediciner, läkarvård och där många barn inte längre kan gå i skolan. Där barnen vuxit upp i rädsla för bomber och missiler och där husförstörelser och arresteringar av politiska skäl hör till vardagen. Hon menar att många unga helt

har tappat tron på framtiden och känner att de inte har något att leva för många gånger.

Det är en väldigt farlig utveckling. Men jag förstår dem. När jag försöker förklara för människor hur vi lever i Palestina, har många svårt att tro mig. Jag tror att man måste se hur vi lever med egna ögon.

Hon menar att världssamfundet behöver sätta mer press på Israel och USA och att USA själva skapar terrorism, genom sitt så kallade krig mot terrorismen. Men liksom många palestinier säger hon att hon måste fortsätta hoppas även om det känns hopplöst.

Sedan 1948 bor många i flyktingläger och väntar fortfarande på att få sina rättigheter och på att få återvända till sina ursprungliga hem de en gång tvingades lämna. Den situation vi har idag är fruktansvärd och med USA:s starka stöd till Israel är det svårt att förändra den onda cirkeln. Förändringen

måste komma från USA och de vill ha konflikten i regionen.

Anne Casparsson